

**DET KONGELIGE
UTENRIKSDEPARTEMENT**

Utenriksministeren

Stortinget
Utenriks- og forsvarskomiteen
v/leder Ine Eriksen Søreide
0026 Oslo

Oslo, 21. oktober 2022

Uttalelse fra Utenriksdepartementet ang. Dokument 8:10 S (2022-2023) – representantforslag fra representantene Une Bastholm, Rasmus Hansson og Lan Marie Nguyen Berg.

Jeg viser til Dokument 8:10 S (2022-2023), hvor det foreslås at regjeringen snarest legge fram en plan for å stanse all handel med mat, fôr og fôrråvarer med Russland så lenge Russlands krig mot Ukraina pågår, utvider havneforbudet for russiske fartøy til å omfatte fiskefartøy, fremmer forslag om en kompensasjonsordning for fiskemottak og kystsamfunn som blir berørt av å utestenge russiske fiskefartøy fra norske havner.

Samhandelen mellom Norge og Russland er liten sammenliknet med andre handelspartnere. Samhandelen i andre og tredje kvartal 2022 er betydelig redusert sammenlignet med første kvartal 2022. Vi vet at norske bedrifter nå er svært forsiktige med å handle med Russland. Sanksjonene gjør det vanskelig å transportere varer til og fra Russland. De gjør det også utfordrende å gjennomføre finansielle transaksjoner. Flere norske selskaper har valgt å fase ut handel med russiske motparter, det vil ventelig føre til en ytterligere reduksjon i handelen.

Mye av importen etter 24. februar kvartal er leveranser av kontrakter inngått før Russlands invasjon av Ukraina. Det er imidlertid først på lengre sikt det vil være mulig å trekke konklusjoner om en tydelig trend for samhandelen med Russland. For det som gjenstår av handel har det i hovedsak vært betydelig volumnedgang. Økte priser på mange varer bidrar samtidig til at nedgangen ikke er så stor målt i verdi.

Målet med de historisk omfattende sanksjonene er å redusere Russlands evne til å finansiere den folkerettsstridige krigen i Ukraina. Sanksjonene blir stadig strengere og

mulighetene for å drive handel med Russland er sterkt innsnevret. Likevel er det kun varer som står på EUs sanksjonslister som det er forbudt å handle med. Blant annet står mat og dyrefor ikke direkte på EUs sanksjonslister. EU har også tilpasset sitt regelverk for å sikre at bl.a. dyrefor og gjødsel kan fraktes til tredjeland. EUs begrunnelse for ikke å sanksjonere handel med mat og dyrefor, er at de ikke ønsker at matvareprisene skal økes. En dramatisk økning i matvareprisene vil særlig ramme fattige land. Dette er et viktig hensyn Norge støtter.

Regjeringen har hatt en klar linje om at vi står sammen med EU og andre allierte for å sikre at sanksjonene treffer sterkt og effektivt. Sanksjoner som det er bred internasjonal oppslutning om, har størst legitimitetsgrunnlag og best tvangskraft for å påvirke en stat til å endre atferd. Etter den gjeldende sanksjonsloven kan regjeringen bare gjennomføre sanksjoner vedtatt i mellomstatlige organisasjoner (for eksempel EU) eller som ellers har bred internasjonal oppslutning. Det er derfor ikke mulig for Norge å listeføre varer på egen hånd etter sanksjonsloven.

Norge har sluttet opp om nærmest samtlige av EUs sanksjoner, med noen få nasjonale tilpasninger, og sanksjonene er blitt fortløpende gjennomført i norsk rett. 6. oktober innførte EU den åttende pakken med sanksjoner mot Russland. Regjeringen har besluttet at Norge også skal slutte opp om denne sanksjonspakken, og Utenriksdepartementet arbeider nå med å gjennomføre de nyeste tiltakene i norsk rett. Vi planlegger for at arbeidet skal være ferdigstilt i løpet av få uker.

Norge har en geografi som forutsetter felles forvaltning sammen med Russland av den viktige torskbestanden i Barentshavet. Derfor ble det gitt et unntak for fiskefartøy da havneforbudet for russiske fartøy ble vedtatt. Når det gjelder forslaget fra representantene om å utvide havneforbudet for russiske fartøy til å omfatte fiskefartøy, vises det til departementets uttalelse av 23. september 2022 angående dokument 8:268S (2021-2022) representantforslag fra representantene Guri Melby, Alfred Jens Bjørlo, Grunde Almeland og Sofie Høgestøl. I departementets uttalelse ble det redegjort mer detaljert for hvorfor regjeringens syn er at unntaket for fiskefartøy bør videreføres og det vises til denne uttalelsen.

Med virkning fra 14. oktober 2022 kan russiske fiskefartøy på 500 bruttotonn eller mer bare anløpe havnene i Tromsø, Kirkenes eller Båtsfjord. De russiske fiskefartøyene på 500 bruttotonn eller mer som anløper de tre aktuelle havnene, blir kontrollert. Det er således nylig gjort innstramming i havneforbudet for å øke kontrollen med russiske fiskefartøy. Den alvorlige utviklingen den siste tiden med Russlands uakseptable annektering, samt at Russland blir stadig mer isolert fra Europa med begrenset mulighet for å anskaffe produkter og teknologi, tilsa at det var behov for å øke kontrollen med russiske fiskefartøy som anløper norske havner. Dette er viktig for å sikre at fartøyene

ikke driver ulovlig virksomhet eller omgår sanksjonsregelverket. Det er således nylig tatt viktige grep for å skjerpe kontrollen med russiske fiskefartøy.

Regjeringens syn er at unntaket for fiskefartøy bør videreføres med de innstramningene som nylig ble gjort.

Regjeringen fortsetter å følge utviklingen nøye og er klare til å iverksette ytterligere tiltak om det skulle bli nødvendig. Regjeringen har vært tydelig på at vi løpende vurderer havneforbudets innretning, herunder muligheten til å gjøre det gjeldende for russiske fiskefartøy dersom situasjonen krever det.

Med vennlig hilsen

Anniken Huitfeldt